

www.gildedelft.nl

Op stap in Delft

Stadsgids Peter Damen neemt u mee door de geschiedenis van Delft vanuit een vrouwelijk perspectief. Vrouwen hadden een belangrijk - maar onderbelicht - aandeel in de ontwikkeling van de stad. Deze wandeling zet hen in de schijnwerpers.

FOTOGRAFIE STUDIO OOSTRUM

Delftse vrouwen in het middelpunt

We beginnen de wandeling op de Markt **1** waar in 1616 het Vrouwenoproer plaatsvond. Voor een periode van 11 maanden werd de belasting op het malen van graan van 22½ naar 33 stuivers verhoogd om de kosten voor het graven van De Kolk te kunnen betalen. De vlam sloeg in de pan toen voor het nog niet gemalen, maar wel betaalde, graan ook de belastingverhoging betaald moest worden. Met schorten aan stokken als vaandels en

ketels als trommels trokken de vrouwen naar de stad, later gesteund door jongens en mannen. Vanwege de grimmige sfeer durfde een deel van het stadsbestuur zelfs niet naar buiten te komen. Uiteindelijk is de belastingverhoging verkort met 2 maanden.

Vanaf de Markt slaan we rechtsaf naar de Oude Langendijk **2**. Hier woonde Maria Thins; een welgestelde vrouw wiens dochter Catharina Bolnes in 1653

trouwde met Johannes Vermeer. Het stel woonde in bij Maria Thins, vermoedelijk op huisnummer 25. Catharina en Johannes kregen 15 kinderen waarvan er 4 jong overleden. Maria was een grote financiële steun voor het gezin waardoor Vermeer geen broodschilder hoefde te zijn en tijd had om zich als kunstschilder te ontwikkelen.

We lopen de Oude Langendijk af in noordelijke richting en treffen het Hugo de Groot **3**. Hier werd in 1583 Hugo de Groot geboren die beroemd werd door de spectaculaire ontsnapping in een boekenkist vanuit Slot Loevestein. Wat velen niet weten, is dat zijn vrouw Maria van Reigersberch dit vluchtplan had bedacht. Hun geschilderde portretten sieren de ingang van de poort.

Aan het eind van de Oude Langendijk gaan we linksaf naar Vrouwenregt 4. Tot 1355 was dit water de grens van Delft. Het gebied ten oosten van de stad viel onder het rechtsgebied van het vrouwenklooster in Rijnsburg. Dit klooster had eigen rechtsregels en rechtspraak. Misdadigers zochten hier hun toevlucht, omdat zij hier niet gearresteerd konden worden.

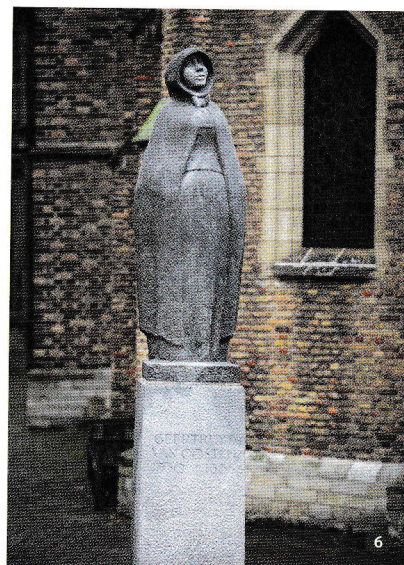
We lopen rechtdoor naar Vrouwjuttenland 10; het geboortehuis van Betsy Perk 5. Deze in 1833 geboren schrijfster wilde het taboe op betaalde arbeid doorbreken. Zij stond aan de wieg van de feministische vereniging Tesselschade-Arbeid Adelt en de vrouwentijdschriften Ons Streven en Onze Roeping. Het boterde echter niet altijd met de andere vrouwen. In de loop der tijd trok Betsy zich steeds meer terug als schrijfster.

We lopen via de Choorstraat naar de Oude Delft 142. Hier, vlak naast de Oude Kerk, staat het beeld van Geertrui van Oosten 6. Zij was een zeer vrome vrouw van het Bagijnhof en liep al biddend door de stad. Zij zou zo vroom hebben gebeden dat zij op Goede Vrijdag dezelfde wonden als Jezus, de stigmata, kreeg. Geertrui zou heilig verklaard zijn, maar daar is nooit bewijs voor gevonden. Haar juiste geboortjaar is 1320 en niet 1330 zoals op de sokkel staat.

Vanaf hier gaan we in zuidelijke richting naar het Meisjesweeshuis aan de Oude Delft 116 7. Hier konden weesmeisjes tot hun 18de jaar wonen en onderwijs

krijgen. Ze kregen les in lezen, schrijven en rekenen, maar ook in naaien, breien en huishoudelijke taken.

Het pand schuin aan de overkant met huisnummer 141 8, was in de 16de eeuw het woonhuis van Clara van Sparwoude en haar man Arend van der Meer. Zij zetten zich beiden in voor het Meisjeshuis en het Fraterhuis aan de Schoolstraat.

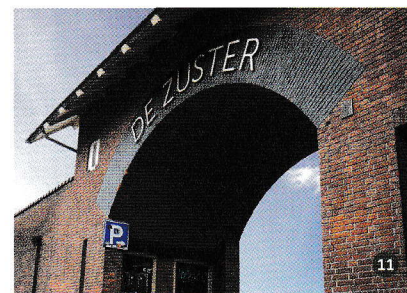
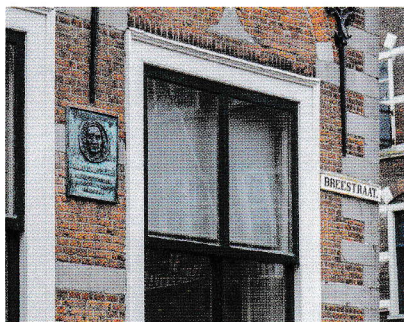

ONTDEKKEN

In haar testament bepaalde Clara dat een groot deel van haar vermogen in het Clara van Sparwoude Huwelijksfonds moest worden gestort, waaruit afstammelingen van haar familie een huwelijksgift konden krijgen. Tot begin 20ste eeuw konden erfgenamen hiervan profiteren.

We blijven op de Oude Delft en vinden op nummer 49 de Fundatie van de Vrijvrouwe van Renswoude **9**. Opgericht door Maria Duyst van Voorhout (1662 – 1754). Zij had geen kinderen en bepaalde in haar testament dat een deel van haar enorme vermogen moest worden aangewend voor weeshuizen in Utrecht, Den Haag en Delft. Die met dit geld scholen moesten bouwen, waar de slimste jongens uit het weeshuis konden wonen en een technische opleiding konden volgen.

Aan de overkant van de gracht, op de Breestraat **10** staat het geboortehuis van Mienette Storm-van der Chijs.

Geboren in 1814 ontwikkelde zij zich tot een feministe en wereldreiziger die zich inzette voor scholing van meisjes. In het pand Verwersdijk 1 – veel Delftenaren kennen dit pand vast nog als het Floratheater – stichtte zij een werk- en leerschool voor meisjes.

We lopen de Breestraat uit, steken de gracht over en slaan linksaf naar de Koornmarkt. Hier zien we gasthuis De Zuster **11**, het eerste ziekenhuis van ons land. Het behoorde in de 13de eeuw bij het door Jonkvrouwe Ricardis gestichte klooster Koningsveld. In het Gasthuis werd in de 17de eeuw de eerste opleiding in Nederland tot vroedvrouw gegeven. ●

i

Dit is een ingekorte versie van de wandeling Delftse Powervrouwen. Smaakt dit naar meer? Neem een kijkje op www.gildedelft en boek de wandeling met begeleiding van een gids.